

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Міністерство фінансів України

*Щодо законопроекту про комісійну
винагороду під час здійснення еквайрингу*

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 29.10.2020 № 44367/1/1-20 та відповідно до резолюцій Кабінету Міністрів України від 06.10.2020 № 34035/0/2-20, від 21.10.2020 № 35574/0/2-20 Мінекономіки опрацювало проект Закону України “Про внесення змін до деяких Законів України щодо комісійної винагороди під час здійснення еквайрингу” (реєстр. № 4178 від 01.10.2020) (далі – законопроект 4178), унесений народним депутатом України М. Княжицьким, та альтернативний проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо комісійної винагороди за послуги еквайрингової установи (вартості торговельного еквайрингу)” (реєстр. № 4178-1 від 15.10.2020) (далі – законопроект 4178-1), унесений народним депутатом України М. Мезенцевою та іншими, і повідомляє.

Порівняно з країнами ЄС, в Україні відсотки для суб'єктів господарювання за здійснення розрахунків за допомогою платіжних карток є високими. Ураховуючи погіршення економічної ситуації внаслідок загострення пандемії коронавірусу в Україні, Мінекономіки підтримує необхідність зменшення фінансового навантаження на суб'єктів господарювання під час здійснення операцій за допомогою платіжних карток.

Разом з тим, вважаємо за необхідне зазначити наступне.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007EB82C00D8AB8500

Підписувач Свириденко Юлія Анатоліївна

Дійсний з 03.07.2020 11:05 по 03.07.2022 11:05

Мінекономіки

3022-03/67981-03 від 12.11.202
17:24:47

Законопроекти 4178 та 4178-1 розроблені з метою встановлення на законодавчому рівні граничного розміру комісійної винагороди за еквайринг та інтерчейндж.

За інформацією Національного банку середня вартість торговельного еквайрингу в Україні становить 2 % від обороту плюс оренда терміналу на місяць. При цьому інтерчейндж (кошти, які сплачуються еквайром банку емітенту) становить дві третини від платежу, що стягується з торговця.

Законопроектом 4178 пропонується внести зміни до Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”(далі – Закон), які передбачають поступове обмеження розміру інтерчейнджу до 1 % від суми транзакції з 01.01.2021, до 0,65 % – з 01.07.2021 та до 0,3 % з 01.01.2022.

Загальний розмір комісійної винагороди за послуги еквайрингу (включаючи інтерчейндж), що сумарно сплачують держателі електронних платіжних засобів розрахунків та торговці під час здійснення розрахунків пропонується обмежити до 1,5 % від суми транзакції з 01.01.2021, до 1 % – з 01.07.2021 та до 0,5 % з 01.01.2022.

Водночас пояснювальна записка до законопроекту 4178 не містить належного економічного обґрунтування запропонованих граничних розмірів комісійних винагород, що не дає можливості оцінити ефект від їх запровадження для всіх заінтересованих сторін (банків, торговців та споживачів, що користуються платіжними картками).

Законопроектом 4178-1 передбачається більш м'який варіант зниження розміру інтерчейнджу: до 1,2 % від суми транзакції з 01.01.2021, до 1 % – з 01.01.2022 та до 0,9 % з 01.01.2023.

Загальний розмір комісійної винагороди за послуги еквайрингу (включаючи інтерчейндж), що сумарно сплачують держателі електронних платіжних засобів розрахунків та торговці під час здійснення розрахунків пропонується обмежити до 1,8 % від суми транзакції з 31.12.2021, до 1,6 % – з 31.12.2022 та до 1,4 % з 01.01.2023.

Запропоновані зміни ґрунтуються на необхідності застосування європейського досвіду та статистиці Національного банку щодо позитивної динаміки поширення безготівкових розрахунків в Україні.

Водночас, звертаємо увагу, що в країнах Європейського союзу питання встановлення комісії за інтерчейндж врегульовано на законодавчому рівні Регламентом

2015/751 Європейського Парламенту та Ради від 29.04.2015 (REGULATION (EU) 2015/751 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 29 April 2015 on interchange fees for card-based payment transactions), яким введено обмеження комісії за інтерчейндж на рівні 0,2 % від вартості операції для дебетових карток та 0,3 % – для кредитних карток.

Комісійна винагорода за послуги еквайра, що стягується з торговців, регулюванню в ЕС та США не підлягає.

Крім того, на сьогоднішній день, попри зростання обсягів безготівкових розрахунків, Україна все ще відстає від країн Європи у розвитку платіжної інфраструктури, особливо у сільській місцевості та віддалених територіях, мережі платіжних пристроїв (у тому числі POS-терміналів) та за кількістю безготівкових операцій серед населення.

Наразі в Україні розмір комісійної винагороди за послуги еквайра в межах платіжної системи встановлюється на договірних засадах і залежить від багатьох параметрів: виду платіжної карти (кредитна чи дебетова, універсальна чи преміальна), типу й розміру торговця, способу проведення транзакції (через термінал, Інтернет, телефон тощо), а також від вимог платіжного ринку, етапу його розвитку, існуючої на ринку конкуренції та лояльності еквайрів до торговців тощо.

До суми загального розміру комісійної винагороди за послуги еквайра, яку сплачує торговець, входить ставка інтерчейндж, яку еквайр сплачує банку емітенту карти, за допомогою якої здійснюються розрахунки за операціями.

Комісійна винагорода за інтерчейндж також обумовлена ситуацією на платіжному ринку та встановлюється для покриття витрат банку емітента на обслуговування платіжної карти та операцій з нею. Ці кошти спрямовуються також банком на інвестиції у розвиток безготівкових розрахунків.

Зниження комісії за еквайринг вочевидь збільшить прибуток торговців, оскільки здешевить для них безготівкові розрахунки, проте несе в собі ризики того, що банки втратять зацікавленість у впровадженні платіжних продуктів та розвитку еквайрингової діяльності. У свою чергу, це матиме негативні наслідки для споживачів, що використовують платіжні картки для розрахунків за товари та послуги, оскільки зниження комісії за інтерчейндж для банку емітента означатиме втрату джерела фінансування розвитку карткових продуктів та змусить його збільшити ціни за

обслуговування платіжних карт, скоротити програми лояльності для клієнтів, зменшити інвестиції у розвиток інноваційних технологій у сфері платіжних послуг тощо. Як наслідок – споживачі можуть бути обмежені у доступі до інноваційних платіжних інструментів та змушені будуть платити більше за послуги, пов'язані з обслуговуванням платіжних карт.

Запропоновані законопроектими 4178 та 4178-1 зміни містять ризики для подальшого розвитку безготівкових розрахунків.

Ураховуючи викладене, Мінекономіки вважає, що доцільність встановлення на законодавчому рівні граничного розміру комісійної винагороди за еквайринг потребує більш глибокого вивчення та проведення консультацій з усіма зацікавленими сторонами з метою вироблення оптимального підходу при встановленні вартості безготівкових транзакцій.

**Перший заступник Міністра
розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Юлія СВИРИДЕНКО